

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

TANIM

Su ürünleri avcılığı, depolanması veya işletilmesinde kullanılan nitelikleri bu amaca uygun olan ve tonilato belgesinde balıkçı gemisi olduğu belirtilen ticaret gemisini sevk ve idare eden gemi adamıdır.

A-GÖREVLER

- Gemi adamı olarak; gemi düzenine uyar,
- Balıkçı gemisinde can, mal ve çevre güvenliğini sağlar,
- Teknenin bakımını yapar veya yaptırır,
- Belge, delil toplar ve kayıt tutar,
- Personeli yönetir, eğitim verir, disiplini sağlar,
- Teknede sağlık hizmetlerini yürütür,
- Gemiye ava hazırlar, haberleşmeyi sağlar,
- Resmi işlemleri yürütür,
- Hava durumunu takip eder,
- Güverte seyir hazırlığı yapar,
- Makineyi seyre hazırlar,
- Güvenli manevra ve seyir yapar,
- Temel seyirde; bir yerin koordinat mevkiini ölçer,
- Koordinat mevkiini haritaya işler, rota hattı ve rota bacağı çizer,
- Haritada mesafe ölçer, parakete mevki koyar,
- Hakiki kerteriz ölçer,
- Manyetik pusula değeri ile hakiki değeri karşılıklı çevirir,
- Temel Gemicilik işlemi olarak; kürekli bir botu seyre hazırlar, kürek çeker, Kürekli botla manevra yapar,
- Güverte işlemi; dümen tutar, demir alma, usturmaça atar,
- Milli Bayrağı toka eder, askeri birlikleri selamlar,
- Milli Bayrağı arya ederek, sancak veya yabancı bayrağı toka eder,
- Sancak veya yabancı bayrağı arya eder.
- Makine ve sistemleri hazırlar, makineyi çalıştırır, durdurur,
- Hidrolik-Yangın pompası-Soğutucu cihazları, havalandırma klimalarını veya fanlarını çalıştırır,
- Denizde can kurtarma araçlarını kullanır,
- Balıkçı gemisi kaptanlığı ile ilgili genel deniz mevzuatını bilir ve bunları uygular,
- Yangın önleme ve yangınla mücadele yapar ve personele önderlik yapar,

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Balıkçı gemisinin dümeni,
- Pusula, Telsiz,
- Telefon, radyo,
- Radar gözleme cihazları,
- GMDSS Arama Kurtarma cihazları,
- Geminin tüm Makine-Motor kullanma sistemleri,
- Seyir için güvenlik ve çatışmayı önleme maksatlı el ile kullanılan ışık ve işaret, alet, Sonar vb. cihazlar.

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

B-MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Balıkçı Gemisi Kaptanı olmak isteyenlerin,

- Çizim ve yön bulma konusunda yetenekli,
 - Zor deniz ve hava şartları ile mücadele edebilecek
 - Coğrafya ve matematiksel kavramlarla düşünebilen,
 - Uzay ve şekil ilişkilerini görebilen,
 - Renk ve şekilleri ayırt edebilen,
- kişiler olması gerekir.

C-ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Balıkçı Gemisi Kaptanı sürekli olarak denizde olmayı gerektirir. Balık üreme dönemlerinde getirilen avlanma yasakları, balıkçıyı çoğunlukla deniz ve hava şartlarının çetinleştiği kış aylarında denize çıkmaya zorlamaktadır. Deniz veya göllerde, balıkçı gemisi içinde, kapalı kamara ortamında, çoğunlukla ayakta durarak, bilgisayar ve haberleşme teknolojilerinden yararlanarak çalışırlar. Görevli personel ve seyir halinde bulunan diğer balıkçı gemileri veya teknelerle sık ve koordineli görüşmek ve çalışmak zorunda kaldıklarından bulunduğu alanlarda yaygın ve yoğun dikkati kullanabilecek düzeyde becerikli olmaları gerekir. Seyir esnasında karışık ses, gürültü ve kötü hava koşullarına maruz kalabilirler. Bu durum sinir sistemini etkileyebilir. Seyir halinde devamlı surette değişebilen hava şartları dolayısı ile (soğuk algınlığı, grip, astım, bronşit ile işitsel ve görsel) hastalıklara yakalanma riski olabilir. Çalışma ortamlarında; meslektaşları ve diğer çalışanlarla devamlı surette iletişim halindedirler.

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

D-MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN
VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi, mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarının “Denizcilik” alanı, “Balıkçı Gemisi Kaptanlığı” dalında verilmekte iken yapılan yeni düzenleme ile bu alan ve dala 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren öğrenci alınmamaktadır. Aşağıdaki eğitimle ilgili bilgiler eğitimin verildiği dönemi kapsamaktadır.

MESLEK EĞİTİMİNE

GİRİŞ KOŞULLARI

- Ortaokulu tamamlamış olmak,
- Milli Eğitim Bakanlığınca okul türlerine ve alan/dala göre belirlenen giriş koşullarını taşımak.
Ayrıca, Balıkçı Gemisi Kaptanlığı dalından mezun olanlar;
- Balıkçı gemisi güverte tayfası olarak yetmişiki ay deniz hizmetine sahip olma,
- Usta gemici olarak otuzaltı deniz hizmetine sahip olma,
- Güverte lostromosu olarak bir yıl deniz hizmetine sahip olma,
- Denizde kişisel can kurtarma teknikleri eğitimi, Temel ilkyardım eğitimi, Yangın önleme ve yangınla mücadele eğitimi, Personel güvenliği ve sosyal sorumluluk ile Cankurtarma araçlarını kullanma yeterliği eğitimi alma ve eğitimde başarılı olduğunu belgeme,
- Şartlarından birini yerine getirmek ve idarenin öngördüğü “balıkçı gemisi kaptanı sınavını başarmak şartlarını sağlayanlar, “Balıkçı Gemisi Kaptanı” yeterliğini almaya hak kazanırlar.

EĞİTİMİN SÜRESİ
VE İÇERİĞİ

- Mesleğin eğitim süresi 4 yıldır.
- Ortak genel kültür dersleri 9. sınıfta verilmekte olup yıl sonunda öğrenci alanını belirler.
- Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlikleri kazandıran dersler 10. sınıfta verilmektedir.
- 10. sınıfın sonunda, bölgesel ve sektörler ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fizikî kapasitesi ile öğrencilerin ilgi ve istekleri de dikkate alınarak dal seçimi yapılmaktadır.
- Dala ait yeterlikleri içeren dersler 11. ve 12. sınıfta verilmektedir.
- Eğitimi tamamladıktan sonra en çok dört ayı liman seferi olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini onaylanmış bir staj defterine uygun olarak gemide tamamlarlar.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN
BELGE-DİPLOMA

Meslek eğitimini bitirenler meslek lisesi diploması verilmektedir.

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

E-ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Kamu sektöründe işe girmek isteyenler Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) girmek zorundadırlar. Özel sektörde, balıkçılığın gelişmiş olduğu yerlerde ve limanlarda uygun koşullarda iş bulurlar.

F- EĞİTİM SÜRECİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

- 3308 sayılı “Mesleki Eğitim Kanunu” gereğince, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30’undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15’inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30’undan aşağı olmamak üzere ücret verilir.
- Eğitim gören öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili sigorta primleri devletçe karşılanır.
- Öğrenciler, mesleki eğitim yaptıkları işletmelerin sosyal imkânlarından faydalanır.

EĞİTİM SONRASI

Eğitimini tamamlayıp “**Balıkçı Gemisi Kaptanı**” olarak ilk işe girenler genelde asgari ücretin 3-4 katı kazançla işe başlasalar da gösterilen başarıya, tecrübeye ve sektörün durumuna ve işverenin beklentilerine göre asgari ücretin 6 ile 10 katı arasında (bazen de yabancı para karşılığında) kazanç elde edebilirler.

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

G-MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Meslek liselerinin Balıkçı Gemisi Kaptanlığı dalından mezun olanlar alanın/bölümün devamı niteliğinde olan ve YKS Kılavuzunda belirtilen yükseköğretim (ön lisans/lisans) programlarını tercih ettikleri takdirde ek puan verilmektedir.

Ayrıca mezunlar, yükseköğretime giriş sınavlarında başarılı oldukları takdirde, YKS Kılavuzunda belirtilen programlara yerleştirilebilirler.

Denizcilik alanında alt yapısı, eğitimi, müfredatı, araç-gereç ve eğitim elemanları bulunan enstitüler ile Üniversitelerde seminer ve kurslar verilmekte, talep halinde hizmet içi eğitim programları yapılabilmektedir.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Görev aldığı Şirketin, Kurum veya Kuruluşun yapısına, vizyonuna göre Yönetici yardımcılığı veya yönetici veya uzman olarak çalışır. Sektörde ihtiyaca göre “Balıkçı Gemisi Kaptanlığı” mesleğinde uzman eğitici olarak görev yapar.

2 yıl Balıkçı Gemisi Kaptanlığı yapanlar, İlgili sınavı başarmak kaydı ile açık deniz Balıkçı Gemisi Kaptanı olabilmekte, kaptan ehliyeti ile 3 yıl hizmet yapanlar, A-II/3 müfredat programını tamamlayarak sınırlı vardiya zabiti sınavına girebilmektedirler.

Bu mesleğin eğitimini alacakların Denizcilik Müsteşarlığına bağlı liman başkanlıklarının veya Amatör Denizcilik Federasyonunun açtığı sınavlara girmiş ve Amatör Denizci Belgesi veya Tahditli Deniz Telsiz Telefon ehliyetlerini almış olmaları halinde ve amatör denizci belgesi olan ve zorunlu deniz hizmetini tamamlamış olanların “Balıkçı Gemisi Kaptanı” ehliyeti sınavına girmek için ilgili müsteşarlığa müracaat hakları mevcuttur.

BENZER MESLEKLER

- Gemi Kaptanı,
- Yat Kaptanı,
- Liman İşletmecisi,
- Turizm İşletmecisi.

BALIKÇI GEMİSİ KAPTANI

H- EK BİLGİLER

GÖREV

- İş organizasyonu yapar,
- Çevre koruma önlemleri alır,
- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin faaliyetleri uygular,
- Kalite Yönetim Sistemi kurallarına uygun çalışır,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları.
- İstanbul, Beykoz Denizcilik ve Su Ürünleri Meslek lisesi,
- İstanbul, Ziya Kalkavan Anadolu Denizcilik Meslek lisesi,
- İstanbul Pendik Denizcilik Anadolu Meslek Lisesi
- M.E.B MEGEP “Balıkçı Gemisi Kaptanı” eğitim standardı ANKARA,
- MEB. Örgün ve Yaygın Mesleki Teknik Öğretim
- Kurumları Tanıtıcı El Kitabı Nisan 1990 ANKARA
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü “Türk Meslekler Sözlüğü” 1983
- 31.07.2002 Tarih 24832 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gemi Adamları Yönetmeliği
- 23 Ağustos 2012 Tarih 28390 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gemi Adamları Yönetmeliğinde yapılan Değişiklikler.
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu.
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr
- Ulusal Meslek Bilgi Sistemi <http://mbs.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde Meslek Bilgi Merkezi Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.